

והכי דריש לה: "להעלות" — כדי שתהא שלחבת של המנורה עולה מאיליה מבלי שיצטרכו לתקנה, ולא שתהא עולה על ידי דבר אחר, שתצטרך תיקון והטיה.

ומקשינן: תנן במשנה בסוכה: **מבלאי מכנסי הכהנים ממכנסי הכהנים שבלו, ומחמיניהם —** ומהאבנטים הישנים, **היו מפקיעין —** קורעים, ועושין מהם פתילות. **ומהן, מדליקין** מנורות של שמחת בית השואבה.

והא מכנסי הכהנים והאבנטים היו עשויים מצמר ופשתן [דכתיב: "שש משזר ותכלת וארגמן", ושש הוא פשתן, ותכלת הוא צמר] ותניא לעיל: הוסיפו עליהן את הצמר שאין מדליקין בו. ומשמע שאף כי אסור להדליק פתילות צמר לכבוד שבת בכל זאת למקדש שרי.

ומשנינן: **שמחת בית השואבה שאני**. דלא כתיב בה "להעלות", ורק בהדלקת המנורה הוא דכתיב "להעלות".

תא שמע: דתני רבה בר מתנה: כגדי כהונה שבלו — מפקיעין אותן. ומהן היו עושין פתילות למקדש. (7)

וגזרו על קרבי דגים שנמוחו שלא ידליק בהם, משום קרבי דגים שלא נמוחו, שאינם נמשכים אחר הפתילה,

ומקשינן: **ולגזור רבנן נמי** שיהיה אסור להדליק בחלב מהותך וקרבי דגים שנמוחו שנתן לתוכן שמן — משום חלב מהותך וקרבי דגים שנמוחו שלא נתן לתוכן שמן, כדי שלא יבואו להדליק בהם ללא שמן!?

ומתצינן: איסור הדלקתם היא גופא גזירה, וכי **אנן ניקום וניגזור גזירה לגזירה?** (6) [ולכן קיימא לן דחלב מהותך וקרבי דגים שנמוחו שנתן בהם שמן מותר להדליק בהם, ואינם דומים לשאר פסולי הדלקה. ועיין מה שהקשה בתוס' ישנים].

תני רמי בר חמא: פתילות ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת — אין מדליקין בהם נר של מנורה במקדש.

והטעם: **משום שנאמר** בציווי הדלקת נרות המנורה "להעלות נר תמיד".

הוא תני לה להלכה זו, והוא אמר לה איך משמע מהפסוק שאסור.

הוא יכשל לעבור באיסור, וכגון מה שקבעו חז"ל סייג לזמן קריאת שמע, כי חששו שמא יבוא מן השדה וירדם, ונמצא שעובר על אותה המצוה ממש. וגם כאן החשש שמא יטה הוא חשש של מעשה ההדלקה באינו מהותך, שאנו חוששים שמא ידליק בשבת בהטיתו, נחשב הדבר כסייג, ובסייג לא אומרים שאין גוזרים גזירה לגזירה.

7. ראה בתוספות שביארו היאך הותר להדליק בפתילות אלו. והחזון איש מקשה עוד, מכיון

6. התוספות ישנים הקשו, שעדיין זה נקרא גזירה לגזירה, כי מהותך אסור אטו שאינו מהותך, ושאינו מהותך אסור שמא יטה? ודחקו ליישב שכיון שאי אפשר שלא יטה הוי כודאי ונחשב כגזירה אחת.

ובאבן האזל (ממרים ב) כתב לייסד, שיש חילוק בין גזירה דרבנן לבין סייג דרבנן. שגזירה ענינה שגזרו חכמים שלא יעשה מעשה מסוים, כי חששו שמא יכשל ויעשה גם מעשה אחר של איסור, אבל סייג דרבנן, זהו חשש של חז"ל שמא באותו המעשה עצמו שהוא עושה